

Itämeren ravinnepäästöjen vähentäminen tavoitteena Kööpenhaminan ministerikokouksessa

Ville Niinistö

Tänä syksynä tulee kuluneeksi kuusi vuotta siitä, kun Itämeren merellisen ympäristön suojelukomissio HELCOM hyväksyi Itämeren toimintaohjelman (Baltic Sea Action Plan, BSAP). Toimintaohjelman tavoitteena on saavuttaa hyvä ympäristön tila Itämerellä vuoteen 2021 mennessä. Tavoitteeseen on vielä matkaa. Toimintaohjelman tavoite ja suositukset ovat hyviä ja tärkeitä, mutta toimeenpanossa ja kunnianhimon tasossa on yhä tarkistettavaa. Tätä arvioidaan lokakuussa HELCOM:in ministerikokouksessa Kööpenhaminassa.

Suurimpia sallittuja ravinnekuormitustasoja ollaan päivittämässä uusimpien tutkimustietojen ja laskentamallien mukaisiksi Kööpenhaminan tulevassa kokouksessa. Viimeisimpien arvioiden mukaan Suomenkin päästövähennystavoitteet kiristyisivät selvästi. Laskelmat ovat kuitenkin vielä joidenkin merialueiden osalta epävarmoja. Erityisesti Saaristomeren osalta tarvitaan kansallista harkintaa siinä, millaisilla päästövähennyksillä meren hyvä tila voidaan saavuttaa. Rehevöitymisestä kärsii yhä enemmän myös Perämeren alueet.

Suomalaiset arvostavat puhdasta Itämerta. Suomelle onkin HELCOMin neuvotteluissa tärkeää, että suojelun tavoitteet ovat riittävän kunnianhimoisia tulosten saavuttamiseksi. Viime vuonna valmistuneen tutkimuksen mukaan Itämeren suojelun toimintaohjelman toteuttaminen ja siihen kuuluva ravinteiden kierrättäminen ja niiden hävikin vähentäminen on taloudellisesti kannattavaa, sillä sen hyödyt ylittävät toimenpiteiden kustannukset. Kaikkien Itämeren rantavaltioiden kansalaiset kannattavat lisätoimia Itämeren rehevöitymisen vähentämiseksi.

Pelkkä kansainvälisten sopimusten allekirjoittaminen ja julkilausumien hyväksyminen ei kuitenkaan saa Itämeren vettä puhdistumaan. Tulosten aikaansaamisen kannalta onkin olennaista, että alueen valtiot toimeenpaneavat tehtyjä päätöksiä ja kansallisia ohjelmia, joiden perusteella voidaan realistisesti odottaa Itämeren tilan paranevan lähivuosina.

HELCOMin tavoitteiden saavuttamiseksi tehdään työtä monella foorumilla paikallisista yhdistyksistä kansainvälisiin verkostoihin. Myös kahdenvälinen yhteistyö esimerkiksi Suomen ja Venäjän välillä Laukaanjoen fosforitehtaan päästöjen rajoittamiseksi sekä puolalaisten ja suomalaisten yhteistyö Puolan fosforitehtaiden vaikutusten selvittämiseksi tukevat HELCOM:in työtä ja tavoitteita.

Yhteistyöllä on saavutettu erinomaisia tuloksia myös Pietarin jätevesien puhdistuksessa. Ympäristöministeriössä olemme tukeneet hankkeita Pietarissa, koska investoinnit uuteen jäteveden puhdistusjärjestelmään ovat paitsi edistäneet Itämeren suojelua, myös tarjonneet mahdollisuuksia suomalaista ympäristöteknologiaa tuottaville yrityksille.

Eri maiden korkean tason poliittinen sitoutuminen HELCOM:in ja Baltic Sea Action Groupin huippukokouksissa ovat auttaneet useiden ongelmien ratkaisemisessa ja yhteistyöhankkeiden käynnistämässä. Tulokset näkyvät jo esimerkiksi Suomenlahden tilan hiljalleen käynnistyneessä parantumisessa.

Suomessakin toimia tarvitaan kaikilla sektoreilla. Yhdyskuntien jätevedet käsitellään Suomen suurissa kaupungeissa pääosin hyvin. Monin paikoin on kuitenkin vielä varaa puhdistaa jätevedet tarkemmin etenkin typestä. Maataloudessa typen ja fosforin huuhtoumia voidaan rajoittaa mm. vähentämällä lannoitusta, keventämällä muokkausta ja perustamalla suojakaistoja. Olennaista on ymmärtää, että päästöjä vähennetään ennen kaikkea muuttamalla talouden toimintaa kestäväksi, ei vain siivoamalla sen jälkiä.

Ravinteiden kierrättäminen pelkän päästöjen vähentämisen sijasta on vihreää taloutta parhaimmillaan. Syksyllä vahvistettavan Maaseudun kehittämissuunnitelman toimenpiteet ja sen toteuttamiseksi kanavoitavat maatalouden tuet on suunnattava tukemaan tätä vihreän talouden kehittämistä nykyistä paremmin. Itämeren suojelu edellyttää kunnianhimoista maatalouden ympäristöpolitiikkaa, jossa myös maatalouden kannattavuutta haetaan paremmalla ympäristötehokkuudella ja ravinteiden kierrätyksellä.

Ympäristöministerinä koen, että viime vuosina Itämeren suojelu on ottanut merkittäviä askeleita eteenpäin. Itämeren päältä ja paikalliset ympäristöongelmat ovat kuitenkin edelleen mittavia. Nyt on nostettava kierroksia niin HELCOMin tavoitteissa kuin toimeenpanon tehokkuudessa.

Ville Niinistö
ympäristöministeri
Ympäristöministeriö

Aikaisemmin sarjassa ilmestyneitä kolumneja

Nro.		Kirjoittaja
26/2013	1.8.2013	Itämeri-haaste nimeltä korruptio Erkki Laukkanen, puheenjohtaja, Transparency Suomi
11/2013	14.3.2013	Voisi Tallinnaan mennä muutenkin kuin turistiksi Markku Mantila, päätoimittaja, Kaleva
6/2013	7.2.2013	Itämeren alueen ruokayhteistyön mahdollisuudet Johanna Mäkelä, professori, Helsingin yliopisto
1/2013	3.1.2013	Itämeren alueen jäsenvaltiot ja eurokriisi Olli Rehn, varapuheenjohtaja, Euroopan komissio
47/2012	20.12.2012	Ryöstöretkien ja kaupankäynnin meri - Itämeren kansojen seikkailut esihistoriallisella ajalla Jarl-Thure Eriksson, kansleri, Åbo Akademi
42/2012	16.11.2012	Pullopostia - Meri yhdistää Suomea ja Viroa Aleksi Härkönen, suurlähettiläs, Suomen suurlähetystö, Tallinna
37/2012	12.10.2012	Venäjän WTO-jäsenyyden alkumetrit Heli Simola, ekonomisti, Suomen Pankin siirtymätalouksien tutkimuslaitos
34/2012	21.9.2012	Cleantechista ratkaisu Itämerelle ja Suomen talouskasvulle Jyri Häkämies, elinkeinoministeri, Työ- ja elinkeinoministeriö
30/2012	24.8.2012	Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyötä laajalla rintamalla Erkki Tuomioja, ulkoasiainministeri, ulkoasiainministeriö
11/2012	9.3.2012	Itämeri on kirkkojen meri Kari Mäkinen, arkkipiispa, Suomen evankelis-luterilainen kirkko
7/2012	10.2.2012	Itämeren kohtalo ratkaistaan puhdistamoilla eikä juhlapuheissa Juha Nurminen, puheenjohtaja, John Nurmisen Säätiö
1/2012	6.1.2012	Työnjaolla tehokkuutta Itämeren alueen yhteistyöhön Thomas Götz, Saksan Suomen suurlähettiläs